

3. Соколов Я. В. Основы теории бухгалтерского учета / Я. В. Соколов. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 496 с.

УДК 378

Я.Ю. Цимбаленко, канд. наук з держ. упр., доц.

(НТУУ «КПІ ім. І. Сікорського, Київ)

Л.В. Танська *(Університет «Україна», Київ)*

СИСТЕМА ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ ЕКОНОМІСТІВ

Реалізація моделі формування професійних компетенцій фахівця економічного профілю йде на різних по виду та форми проведення, цілям і передбачуваним результатам аудиторних заняттях. Створюються передумови технології формування професійних компетенцій майбутнього економіста в процесі вивчення економічної дисципліни.

Розглянемо детально різні напрями професійних компетенцій.

Комунікативна компетенція – здатність фахівця до ділового конструктивного спілкування. Включає в себе: здатність грамотно усно і письмово викласти свою точку зору; вміння брати участь в дискусії, відстоювати свою точку зору; володіння іноземними мовами; вміння представляти наукові та дослідницькі матеріали; знання основ ділового спілкування; готовність працювати з програмними засобами загального і спеціального призначення.

Морально-соціальна компетенція визначає відповідальність фахівця перед суспільством за свої розробки, проекти, конструкції. Включає в себе: знання про права та обов'язки фахівця в області професійного самовизначення; вміння аналізувати ситуацію в суспільстві; здатність діяти відповідно до особистої та громадської вигодою; повагу будь індивідуальності; облік вимоги безпеки і охорони праці.

Організаторська – вміння виявляти свої організаторські здібності. Включає в себе: навички роботи в команді; вміння виявляти себе в якості керівника і виконавця проектів; демонструвати навички самостійної роботи; мати практичні навички в області організації науково-дослідних і виробничих робіт (відповідно до профілювання); здатність планувати і організовувати відповідні заходи.

Креативна – здатність до творчості. Включає в себе: о готовність до творчого осмислення і застосування знань, навичок у професійній

діяльності; вміння створити і підтримати творчу атмосферу в колективі; прояв інтуїції, гнучкості та оригінальності мислення.

Гностична – здатність знаходити, використовувати, транслювати, застосовувати на практиці і в різних практичних областях теоретичні та практичні знання. Включає в себе: мати базові уявлення про різноманітність об'єктів професійної діяльності; використовувати знання в конкретній галузі; здатність набувати нові знання, використовуючи сучасні інформаційні технології; здатність вирішувати виробничі та науково-дослідні завдання; знати різноманітні методи і форми пізнання і діяльності; здатність науково аналізувати проблеми і процеси професійного напрямку.

Проектна – сукупність знань в певній галузі, знань в структурі проектної діяльності, наявність здатності застосовувати ці знання і вміння в конкретній діяльності. Включає в себе: здатність розробляти ескізи деталей, технічні і робочі проекти конструкцій, виробів різної складності; вміння складати інструкції по експлуатації конструкцій і іншу технічну літературу; здатність узгоджувати проекти з іншими підрозділами; участь у впровадженні розроблених проектів, випробуваннях, технічній підтримки.

Дослідницька – участь в роботах, пов'язаних з пошуком нових рішень проблем. Включає в себе: здійснення збору, обробки, аналізу, систематизації науково-технічної інформації з теми; вивчення спеціальної літератури; участь в проведенні наукових досліджень, випробувань дослідних зразків виробів; аналіз, обробка результатів досліджень; створення засобів випробувань і контролю

Рефлексивна – здатність фахівця оцінювати свою працю, знайти себе в обраній професії, здатність до саморегуляції. Включає в себе: готовність до усвідомлення своєї діяльності; вміння побачити причинно-наслідкові зв'язки між завданнями, цілями, способами реалізації та результатами діяльності; вміння контролювати і коригувати роботу на всіх етапах [1].

Базові професійні компетенції обумовлені видами професійної діяльності економіста, саме до них відносяться організаційно-управлінська, планово-економічна, фінансово-економічна, аналітична, зовнішньоекономічна, підприємницька, науково-дослідницька та освітня компетенції. Супутні професійні компетенції є потенціал і попередній досвід людини, що дозволяють йому бути успішним в професійній діяльності. Ці компетенції формуються в процесі вивчення дисципліни спеціалізації, факультативів та додаткової освіти. Вони можуть бути загально-професійних, спеціальними, практичними, виробничо-технологічними та системними [2].

Економічна діяльність з одного боку - предметно-практична, а з іншого боку – вона носить чисто соціальний характер, оскільки

пов'язана із задоволенням запитів суспільства. При цьому домінуючими видами діяльності виступають:

- дослідження економічних відносин (відносин, що виникають між людьми в процесі виробництва);

- збір, обробка, упорядкування інформації про економічні явища і процеси (для досягнення найвищих результатів підприємств і організацій);

- аналіз ходу і результатів економічної діяльності та оцінка її успішності;

- вдосконалення процесу економічної діяльності;

- планування діяльності підприємства;

- визначення системи оплати праці та заохочень для всіх категорій працівників підприємства;

- планування витрат, використання ресурсів, витрат і прибутку підприємства;

- контроль за процесом виконання фінансово-господарської діяльності;

- розрахунок потреби підприємства, організації в кадрах;

- аналіз причин перевитрат фонду заробітної плати;

- робота, пов'язана з розрахунками і переробкою великих обсягів інформації, вираженої в цифрах;

- складання економічних обґрунтувань, довідок, періодичної звітності, анотацій і оглядів.

Всі зазначені професійні компетенції формуються в процесі навчання майбутнього фахівця у вищому навчальному закладі, причому мова повинна йти про інтегрований підхід в навчанні.

Інформаційні джерела:

1. Калягина И.В. Основные профессиональные компетенции будущего специалиста экономического профиля // Известия Самарского научного центра Российской академии наук. – Т. 12, № 3, 2010. – С. 32-34

2. Валиахметова Л.В. Ключевые компетенции экономистов, необходимые для развития во время подготовки в вузе // Молодой ученый. – 2015. - № 15. – С. 572-575. – URL <https://moluch.ru/archive/95/21477/>